

TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA

ORAZ ROLA TOWAROWEJ GIEŁDY ENERGII
NA RYNKU KRAJOWYM I EUROPEJSKIM

TOWAROWA GIEŁDA ENERGII

TWORZYMY / GWARANTUJEMY / EDUKUJEMY

Grupę TGE tworzą trzy podmioty, które uzupełniają się w celu budowania przyjaznego i bezpiecznego otoczenia biznesowego dla uczestników rynku.

Towarowa Giełda Energii od ponad 20 lat wdraża innowacyjne rozwiązania w dziedzinie obrotu produktami energetycznymi i rolnymi, gwarantując bezpieczeństwo zawieranych transakcji na prowadzonych rynkach. Jako jedyna licencjonowana giełda towarowa w Polsce posiada zezwolenie na prowadzenie rynku regulowanego.

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych jest podmiotem odpowiedzialnym za rozliczanie transakcji oraz zarządzanie ryzykiem na prowadzonych przez TGE rynkach.

Info Engine jest podmiotem pełniącym funkcję operatora handlowo-technicznego oraz odpowiada za bilansowanie, ponadto wdraża sprzedaż projektów fotowoltaicznych.

Utrzymanie pozycji giełdy wiodącej pod względem płynności i oferty handlowej w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, w celu wspierania polityki bezpieczeństwa energetycznego państwa dzięki posiadanej wiedzy, kompetencji pracowników, technologii oraz wysokiej jakości świadczonych usług.

Pełnienie roli animatora i kreatora wewnętrznego rynku energii elektrycznej oraz gazu.

Wspieranie rozwoju polskiej gospodarki poprzez oferowanie różnorodnych produktów powiązanych z kluczowymi sektorami gospodarki.

Aktywny udział w budowaniu wewnętrznego europejskiego rynku energii elektrycznej i gazu.

WIZJA

MISJA

Wsparcie polityki bezpieczeństwa energetycznego państwa poprzez zapewnienie dostępu do rynków energii elektrycznej i gazu ziemnego po akceptowalnych, referencyjnych cenach we współpracy z operatorami systemów przesyłowych, którzy zapewniają ich nieprzerwane dostawy.

Zapewnienie działania rynków towarowego i finansowego w ramach transparentnych zasad stanowienia cen i procedur transakcyjnych.

Zapewnianie bezpieczeństwa obrotu poprzez nadzór nad standardami zgodnymi z wymogami Unii Europejskiej, publikowanie informacji rynkowych oraz usługi rozliczeniowe.

Utrzymanie pozycji rynku pierwszego wyboru dla transakcji zawieranych na rynku gazu i energii elektrycznej w Polsce.

Towarowa Giełda Energii umożliwia swoim członkom zawieranie transakcji zarówno na rynku terminowym, jak i na rynku spot dla energii elektrycznej, gazu ziemnego oraz praw majątkowych.

TGE prowadzi regulowany rynek finansowy, na którym obecnie odbywa się obrót uprawnieniami do emisji CO₂.

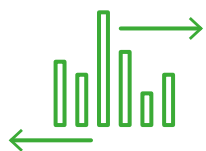
W marcu 2020 r. TGE rozszerzyła swoją ofertę o Giełdowy Rynek Rolny, na którym przedmiotem handlu jest pszenica, żyto i kukurydza.

Ważnym uzupełnieniem działalności TGE są Rejestr Świadczeń Pochodzenia oraz Rejestr Gwarancji Pochodzenia, które stanowią systemy wsparcia producentów energii elektrycznej z OZE i kogeneracji.

KORZYŚCI

Uczestnicy rynku są kreatorem ceny, tym samym wyznaczają trendy cenowe na rynku

Stroną transakcji zawsze jest TGE, przy współpracy z IRGiT gwarantują dostawę towaru, jak również rozliczenie finansowe po cenie zawartych transakcji (szczególnie jest to ważne przy dużych zmianach cen na rynku)

Kontraktowanie na TGE marginalizuje ryzyko kontrpartnera, szczególnie dla długich okresów dostaw

Obecnie TGE zapewnia dostawę fizyczną towarów dla 4-letnich okresów, w porównaniu do lat poprzednich znacznie zwiększyła się płynność dla okresów: r+2, r+3

Niezależnie od sytuacji jaka jest na rynku, gwarancją bezpieczeństwa obrotów pozostaje TGE oraz domy maklerskie

OGRANICZENIA

Decydując się na zabezpieczenia na rynku giełdowym obecnie dostępny jest okres 4-letni – zmniejszenie lewarowania inwestycji przez instytucje finansujące np. w stosunku do 10-letnich kontraktów PPA

Z uwagi na dostawę fizyczną konieczność nawiązania współpracy z podmiotem odpowiedzialnym za bilansowanie (np. Infoengine S.A.)

Konieczność wniesienia depozytów np. w formie gwarancji bankowych

Rozwój mocy wytwórczych OZE

Zgodnie z dokumentem „Polityka energetyczna Polski do 2040 r.”, OZE powinny stanowić 21% finalnego zużycia energii brutto w 2030 r.

Lokalne bilansowanie i prosumenci

Jednym z głównych celów pakietu „Czysta Energia” jest zwiększenie roli bilansowania lokalnego, w tym klastrów energii i spółdzielni energetycznych, które będą wewnętrznie zrównoważone

Konsolidacja aktywów węglowych

Jednym z możliwych koncepcji restrukturyzacji sektora energetycznego jest konsolidacja określonych aktywów (np. opartych o węgiel) w podmiotach „restrukturyzacyjnych”

Wzrost możliwości magazynowania energii

Przewidywana jest rozbudowa możliwości magazynowania energii (w formie baterii, ale również np. elektromobilności), co przełoży się na spłaszczenie dobowej krzywej popytu

Rozbudowa infrastruktury transgranicznej

Promowana jest integracja sieci elektroenergetycznych oraz zwiększenie zdolności przesyłowych na połączeniach udostępnianych dla wymiany transgranicznej

Rozbudowa mocy wytwórczych opartych o gaz

Oczekuje się budowy dodatkowych mocy wytwórczych opartych o gaz ziemny, w tym niewielkich jednostek wykorzystujących kogenerację oraz jednostek o dużej elastyczności mających na celu produkcję przede wszystkim w okresach szczytu

Zmniejszenie roli długoterminowego zarządzania portfelami ↓

Zwiększenie zmienności cen oraz różnorodności profili ryzyka towarowego

- Wdrożenie Rynku Instrumentów Finansowych (RIF) i tym samym zaoferowanie możliwości handlu w oparciu o kontrakty futures na energię elektryczną. Kontrakty finansowe podlegają regulacjom MiFID2, w związku z tym ich wdrożenie wymaga zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Obecnie jedynymi instrumentami finansowymi oferowanymi przez TGE są uprawienia do emisji CO₂ oraz rynek terminowy praw majątkowych na platformie OTF.
- TGE prowadzi analizy dotyczące wdrożenia Rynku Instrumentów Finansowych (RIF) energii elektrycznej oraz gazu ziemnego, co wpisuje się w Strategię Rozwoju Rynku Kapitałowego koordynowaną przez Ministerstwo Finansów. Planuje się aby również sektor OZE korzystał z takiej formuły rynku. Realizacja tego rodzaju kontraktów na RIF powinna być realizowana we współpracy z dedykowanym CCP.

➔ **Należy podjąć działania mające na celu weryfikację możliwości wdrożenia takich rozwiązań i ich potencjalnym wpływie na cały rynek energii elektrycznej w Polsce.**

Grupy uczestników

Duże grupy energetyczne

Niezależne spółki obrotu

Drobni wytwórcy energetyki konwencjonalnej i OZE

Przedsiębiorstwa energochłonne oraz chemiczne, zakłady ciepłownicze i grupy zakupowe

Międzynarodowe grupy tradingowe

Institucje finansowe

Clearing Counterparty (CCP) – instytucja finansowa, która przejmuje ryzyko kredytowe kontrahenta pomiędzy stronami transakcji oraz świadczy usługi rozliczania i rozrachunku transakcji.

CCP codziennie ewidencjonuje wszystkie transakcje i rozlicza je po każdej sesji, czyli odpowiada za proces równania do rynku (Mark-to-Market), wyceniając wartość każdej pozycji na koniec dnia, zgodnie z ceną rozliczeniową.

Rynek Instrumentów Finansowych dla energii elektrycznej – korzyści z planowanego wprowadzenia do obrotu

1

Poprawa głębokości rynku – nowi gracze na rynku: instytucje finansowe, sektor OZE, klient masowy działający przez DM

2

Dywersyfikacja portfela oraz efektywniejsze zarządzanie finansami, nowe strategie handlowe

3

Zmniejszenie ryzyka zmian regulacyjnych związanych z dostawą towaru, organizacyjnych oraz infrastruktury technicznej

4

Zapewnienie w ramach oferty TGE instrumentów rynku polskiego o konstrukcji i warunkach obrotu podobnych do instrumentów, na których jest prowadzony obrót na głównych rynkach europejskich, jednak rozliczanych w PLN

5

Analiza wielkości wymaganych zabezpieczeń wskazuje, że wielkość wymaganych depozytów transakcyjnych byłaby prawdopodobnie mniejsza niż obecnie, jednak analiza ta nie uwzględnia różnic w kosztach związanych z różnymi rodzajami zabezpieczeń*. Zmiana modelu rozliczeń na mark-to-market wymaga pogłębionych analiz po stronie uczestników rynku

* Na bazie zewnętrznych analiz zleconych przez TGE

Wsparcie transformacji energetycznej Polski poprzez wdrożenie rozwiązań zgodnie ze światowymi trendami obniżania emisji, większej dbałości o środowisko oraz dostarczania konsumentom wysokiej jakości usług dzięki realnej konkurencji na rynku

Zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez inwestycje w OZE na terytorium Polski

Rozwiązania rynkowe jako szansa na zwiększenie efektywności sektora OZE w zakresie handlu – obniżenie kosztów

Zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez zagwarantowanie konkurencyjnej ceny (szczególnie dla przemysłu energochłonnego)

Koncentracja rynku – zwiększenie płynności, transparentności oraz bezpieczeństwa transakcji

Ostatnia dekada przyniosła ogromne zmiany w sektorze energetycznym, w szczególności poprzez coraz większy wzrost znaczenia źródeł odnawialnych, które stanowią realną konkurencję dla źródeł węglowych. Dzieje się tak z jednej strony z powodu **dynamicznego rozwoju technologii OZE**, a z drugiej strony z powodu **rosnących cen uprawnień do emisji CO₂**.

W rezultacie odbiorcy poszukują alternatywnych możliwości kupowania tańszej energii, sięgając do źródeł odnawialnych, które posiadają nie tylko walor ekologiczny, ale również ekonomiczny, ponieważ energia z tych źródeł jest często bardziej konkurencyjna w stosunku do źródeł konwencjonalnych.

Giełda poprzez swoje mechanizmy rynkowe wspiera rozwój sektora OZE, prowadząc równoległe rynki e.e. SPOT oraz terminowe, co w horyzoncie 4-letnim pozwala producentom OZE zabezpieczyć cenę dla inwestycji, a także oferuje instrumenty wspierające jak gwarancje oraz świadectwa pochodzenia OZE.

- **Parametry obecnego modelu energetyki w UE** określa Pakiet „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”. Określa zagadnienia efektywności energetycznej, energii ze źródeł odnawialnych, struktury rynku energii elektrycznej, bezpieczeństwa dostaw energii oraz zasad zarządzania na potrzeby unii energetycznej.
- **Zwiększenie konkurencyjności „zielonej energii” w perspektywie kolejnych lat** – zgodnie z przyjętą Strategią European Green Deal transformacja energetyczna, a także realizacja celów klimatycznych ma zejść na poziom mniejszych masowych inwestycji. Zielona transformacja stanowić będzie istotne wyzwanie dla polskiej gospodarki, w szczególności poprzez rosnące ceny uprawień do emisji CO₂.
- **Zabezpieczenie przyszłych przychodów ze sprzedaży energii oraz wiarygodnej ceny rozliczeniowej**, co zapewni efektywne pokrycie wysokich kosztów inwestycyjnych w źródła wytwórcze (przy znikomych kosztach zmiennych wytwarzania energii). Przełoży się to na ukierunkowanie sektora na rozwiązania rynkowe i pozwoli na relatywnie płynną zmianę otoczenia biznesowego, tj. stopniowe odejście od obowiązujących mechanizmów wsparcia (aukcje, gwarancje pochodzenia).
- **Minimalizacja ryzyka kontrahenta i ryzyk rynkowych** poprzez zapewnienie **transparentności i dostępności informacji w horyzoncie długoterminowym** (oraz w krótkoterminowym) odnośnie ceny rynkowej w ramach prowadzonych przez giełdę rynków, jak również możliwości zawarcia transakcji na równych zasadach (niezależnie od wielkości podmiotu) oraz gwarancja realizacji dostaw i prawidłowego rozliczenia.

Grupa interesariuszy w ramach sektora OZE:

- wytwórcy
- inwestorzy
- odbiorcy końcowi
- spółki obrotu
- podmioty odpowiedzialne za bilansowanie

FUNKCJA CENOTWÓRCZA

- Transparentność prowadzonych przez TGE rynków pozwala dokonywać jednocześnie prognoz uczestnikom rynku, co przekłada się na kształtowanie strategii sprzedażowych bądź też zakupowych każdego podmiotu działającego na rynku, niezależne od siły rynkowej danego podmiotu

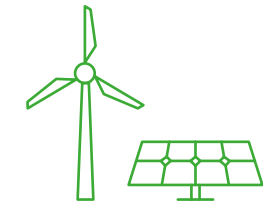
HANDEL NA RYNKACH SPOT

- Rozwój OZE, dużych farm PV, powrót do farm lądowych, perspektywy budowy offshore – coraz więcej podmiotów będzie poszukiwać alternatywnych rozwiązań do sprzedaży zielonej energii i może być coraz bardziej aktywne na rynkach giełdowych lub za pośrednictwem domów maklerskich

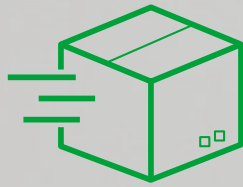
HANDEL NA RYNKACH TERMINOWYCH ENERGII

- Prowadzony przez giełdę rynek terminowy w formule OTF dla energii elektrycznej i gazu ziemnego w formie fizycznej dostawy
- Jednocześnie giełda pracuje nad rynkiem instrumentów finansowych dla energii elektrycznej z udziałem dedykowanego CCP

SYSTEMY WSPARCIA OZE

- Zmiany w zakresie rynku energii i gazu powiązane są bezpośrednio z implementacją Pakietu Czysta Energia, a w konsekwencji koniecznością dostosowania polskich regulacji w zakresie wodoru, biogazu, biometanu, reformą rynku bilansującego. Giełda historycznie zapewniała narzędzia rynkowe dla systemów wsparcia dla OZE (np. Rejestr Gwarancji Pochodzenia)

Standaryzowane produkty giełdowe ePPA w formie fizycznej dostawy wraz z gwarancjami pochodzenia

Dedykowane formy pokrywania wymaganych wartości depozytów zabezpieczających dla sektora OZE

Indeksy typu Wind i PV oraz weryfikacja wdrożenia dedykowanych instrumentów blokowych na rynku SPOT

Wieloletnie kontrakty zabezpieczające cenę energii w formule instrumentów finansowych

- Oprócz obecnie publikowanych indeksów TGeBase, TGePeak, TGeOffpeak, przygotowanie i uruchomienie nowych indeksów typu Wind i PV, bazujących na standardowych profilach produkcji energii elektrycznej z farm wiatrowych i fotowoltaicznych w Polsce, pozwoli na **ograniczenie ryzyka profilu oraz kosztów bilansowania**.

→ **Rozwiązanie to powinno być poprzedzone pracami analitycznymi w zakresie metodyki wyznaczania i częstotliwości publikowania indeksów oraz zapotrzebowania ze strony uczestników rynku.**

Korzyści

Minimalizacja ryzyka kontrahenta i ryzyk rynkowych poprzez zapewnienie rzetelnej informacji na temat ceny rynkowej

W dalszym etapie rekomendowane jest uruchomienie instrumentów blokowych, odpowiadających wymienionym profilom. Wymaga to dodatkowych prac analitycznych dotyczących ryzyka profilu i bilansowania. Tego typu produkty na rynku SPOT mogą służyć obniżeniu poziomu ryzyka profilu w porównaniu do kontraktów typu Base lub Peak.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Grzegorz Żarski

Doradca Zarządu ds. rynków energii

T: +48 22 341 98 49

M: +48 665 554 466

E: grzegorz.zarski@tge.pl

Towarowa Giełda Energii S.A.

Książęca 4, 00-498 Warszawa

www.tge.pl | www.gpi.tge.pl

Tworzymy
Gwarantujemy
Edukujemy